

יבמות עא

תניא,

ר' עקיבא	ר' אליעזר	
א"ע א"ע , לרבות הערל	גזירה שוה תוספ ו שכי בפסח ובתרומה	מנין לערל שאין אוכל בתרומה?
אמר רב שמעיא: לאתויי ערבי מהול וגבעוני מהול. דחיייה : והני מולין נינהו? והא תנן: קונם שאני נהנה לערלים - מותר בערלי ישראל ואסור במולי עובדי כוכבים, קונם שאני נהנה למולין - מותר במולי עובדי כוכבים ואסור בערלי ישראל! תשובה אחרת : אלא, לאתויי גר שמל ולא טבל, וקטן שנולד כשהוא מהול, וקסבר: צריך להטיף ממנו דם ברית.	מופנה לדרשה דאי לאו מופנה, איכא למיפרך: מה לפסח שכן חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא! איזה מהם מופנה? פסח כי תרומה: דתניא: תושב - זה קנין עולם, שכיר - זה קנין קנין שנים ואכתי מופנה מצד אחד הוא? כיון דלגופיה לא צריך, שדי חד אלמד ושדי חד אמלמד, והוה ליה גזירה שוה מופנה משני צדדין	תוספ ושכי
ואימא: לרבות את האונן!	אי מה פסח אונן אסור בו, אף תרומה אונן אסור בה!	קושי מ-אונן
א"ר יוסי בר חנינא, אמר קרא: וכל זר, זרות אמרתי לך ולא אנינות.		תירוץ
אימא: ולא ערלות!		קושי
הא כתיב א"ע א"ע	הא כתיב תוספ ושכי	תירוץ
ומה ראית?		קושי
מסתברא, ערלות הו"ל לרבווי, שכן (מעשי"ם כרותי"ם בדב"ר העב"ד) מחוסר מעשה, ומעשה בגופו, וענוש כרת, וישנו לפני הדבור, ומילת זכריו ועבדיו מעכבת.		תירוץ
אדרבה, אנינות הוה ליה לרבווי, שכן ישנה בכל שעה, ונוהגת באנשים ונשים, ואין בידו לתקן את עצמו!		קושי
הנך נפישן (בערל יש יותר חומרות מאשר אנינות)		תירוץ
רבא אמר: בלא הנך נפישן נמי לא מצית אמרת, אמר קרא: א"ע א"ע , איזהו דבר שישנו באיש ואינו באשה? הוי אומר: זה ערלות	רבא אמר: בלא הנך נפישן נמי לא מצית אמרת, שבקינן ערלות דכתיב בגופיה דפסח וילפינן אנינות מפסח, דפסח גופיה ממעשר גמרינן.	עוד תירוץ
לרבות הערל שאסור בתרומה	דברה תורה כלשון בני אדם	א"ע א"ע

שמות פרק יב

(מג) וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן זֶאת חֻקַּת הַפֶּסַח כֹּל בֶּן נֶכֶד לֹא יֹאכַל בוֹ:
(מד) וְכֹל עֶבֶד אִישׁ מִקְנֵת כֶּסֶף וּמִלֶּמְתָה אֹתוֹ אִזּוֹ יֹאכַל בוֹ:
(מה) תוֹשֵׁב וְשֹׁכֵר לֹא יֹאכַל בוֹ:

(מח) וְכִי יִגֹּר אֶתְּךָ גֵר וְעָשָׂה פֶסַח לֵה' הַמּוֹל לוֹ כֹּל זָכָר וְאִזּוֹ יִקְרַב לַעֲשׂוֹתוֹ וְהָיָה כְּאֶזְרַח הָאָרֶץ וְכֹל עֶרְל לֹא יֹאכַל בוֹ:

ויקרא פרק כב פסוק ד

אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אֶהְרֹן וְהוּא צְרוּעַ אוֹ זָב בְּקִדְשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר וְהִנָּגַע בְּכֹל טְמֵא נֶפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שְׂכֶבֶת זָרַע:

שאלה: השתא דאמרת: **כו** לדרשה הוא דאתא, (שמות י"ב) **כל בן נכר זא אכא כו** למה לי?

תשובה: **כו** המרת דת פוסלת, ואין המרת דת פוסלת במעשר.

עוד שאלה: **כל ערל זא אכא כו** למה לי?

תשובה: **כו** אינו אוכל, אבל אוכל הוא במצה ומרור.

למה צריך ללמוד שניהם? ואיצטריך למכתב **ערל**, ואיצטריך למכתב **כל בן נכר**;

ערל	בן נכר
משום דמאיס	דאין לבו לשמים

שאלה: בעי רב חמא בר עוקבא : קטן ערל, מהו לסוכו בשמן של תרומה? ערלות שלא בזמנה מעכבא, או לא מעכבא?

תשובה: א"ר זירא, ת"ש: **אין לי אלא מילת זכריו בשעת עשיה, ועבדיו בשעת אכילה, מנין ליתן את האמור של זה בזה ואת האמור של זה בזה? ת"ל:** (שמות י"ב) **אז אז לגזירה שוה;**
בשלמא עבדיו משכחת לה דאיתנהו בשעת אכילה וליתנהו בשעת עשיה, אלא זכריו דאיתנהו בשעת אכילה וליתנהו בשעת עשיה היכי משכחת לה? לאו דאתילוד בין עשיה לאכילה, ש"מ: ערלות שלא בזמנה הויא ערלות.

זכריו	עבדיו	
לא נולד עדיין	לא קנה אותו עדיין	בשעת שחיטה אינו ערל
נולד בין שחיטה לאכילה	קנה אותו בין שחיטה לאכילה	בשעת אכילה ערל

קושי: אמר רבא: ותסברא? (שמות י"ב) **המוז' לו כל זכר אמר רחמנא ואז יקרב זעשותו**, והאי לאו בר מהילא הוא!

תירוץ 1: אלא, הכא במאי עסקינן - כגון שחלצתו חמה.

קושי: וניתוב ליה כל שבעה!

תירוץ: דיהבינן ליה כל שבעה.

קושי: ונימהליה מצפרא!

תירוץ: בעינן מעת לעת.

קושי: והתני לודאה: **יום הבראתו כיום הולדו;** מאי לאו, מה יום הולדו לא בעינן

מעת לעת, אף יום הבראתו לא בעינן מעת לעת!

תירוץ: לא, עדיף **יום הבראתו מיום הולדו**, דאילו יום הולדו לא בעינן מעת לעת,

ואילו יום הבראתו בעינן מעת לעת.

תירוץ 2: רב פפא אמר: כגון דכאיב ליה עיניה לינוקא, ואיתפח ביני וביני.

תירוץ 3: רבא אמר: כגון שהיו אביו ואמו חבושין בבית האסורין.

תירוץ 4: רב כהנא בריה דרב נחמיה אמר: כגון טומטום, שנקרע ונמצא זכר ביני וביני.

תירוץ 5: רב שרביא אמר: כגון שהוציא ראשו חוץ לפרוזדור. 7ת